

**รูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนสู่โรงเรียน
มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
THE MODEL OF PARTICIPATORY QUALITY SYSTEM MANAGEMENT TO
THE WORD CLASS STANDARD SCHOOL UNDER SECONDARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE**

ผู้วิจัย	ศราวุธ คำแก้ว ¹	Sarawut kumkaew sarawut79@hotmail.com
กรรมการควบคุม	ดร. พีระพงษ์ สิทธิอมร ² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพชรา บุคสีทา ³	
Advisor Committee	Dr.Peerapong Sithiamorn Asst. Prof. Dr. Petchara budseeta	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2) สร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 3) ประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 213 คน จากการสุ่มโดยใช้ตารางเครซี่ และ มอแกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามการมีส่วนร่วมบริหารระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 2) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ และ 3) แบบประเมินรูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และค่าส่วนเบี่ยงเบนคลอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ 1) ด้านนำองค์การ 2) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) ด้านการมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน 4) ด้านการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) ด้าน มุ่งเน้นบุคลากร 6) ด้านการจัดกระบวนการ และ 7) ด้านผลลัพธ์
2. ผลการพัฒนารูปแบบ ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน ด้วยเทคนิค เดลฟายจำนวน 3 รอบ โดยหาค่ามัธยฐานและพิสัย คลอไทล์ รายข้อมีค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 4.00-5.00 ทุกข้อ และพิสัยระหว่างคลอไทล์อยู่ระหว่าง 0-1
3. ผลการประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล มีความเหมาะสมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม ระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล

¹นิสิตปริญญาตรีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

²ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

³อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ABSTRACT

The purposes of the study were three folds :

1) to study the participation management of the Model of Participatory Quality System Management to the World Class Standard School Under Secondary Education Service area Office. 2) to create the participation model management of the Model of Participatory Quality System Management to the World Class Standard School Under Secondary Education Service area Office. 3) to evaluate the participation model management of the Model of Participatory Quality System Management to the World Class Standard School Under Secondary Education Service area Office. Data gathered were provided by 213 samples of the school administrators, teachers, and basic education committee by using R.V.Krejcie & D.W.Morgan table. The research instruments were 1) the participation management system quality schools international standards questionnaires which was 5 levels of the scale and 0.87 of The reliability 2) the interview the elements of pattern. Data were collected by percentage, mean, standard deviation value, median deviation inter quartile.

The results of this study showed that:

1) The overall of the participation management Model of Participatory Quality System Management to the World Class Standard School Under Secondary Education Service area Office were at a high level. Those were; 1) the organization section 2) the nurse planning strategy section 3) the focus on student quality section 4) the measurement, analysis, and knowledge management section 5) the focus of personnel section 6) the arrangement and process section 7) the results section.

2) Examined by 17 experts using 3 rounds of Delphi technique, the development of inspection

was found that the median were between 4.00-5.00 and all range quartile were between 0-1

3) The assessment of the model of participation management quality system to the school system was accomplished and achieved through the high level.

Keyword : Participation, Quality System School of international standards.

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าของสังคมในโลกปัจจุบันได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยกระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งมีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมการเมืองและการศึกษาของนานาชาติประเทศกลไกการพัฒนาต่างๆ เป็นกลไกพัฒนาที่ต้องอาศัยฐานความรู้เป็นสำคัญความก้าวหน้าทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถส่งผลให้วัฒนธรรมต่างๆ ในสังคมโลกมีความหลากหลายและเกิดการลื่นไหลของวัฒนธรรมระหว่างชนชาติขึ้นอย่างไร้พรมแดนอีกทั้งระบบการเมืองแบบเสรีประชาธิปไตยยังเป็นที่ยอมรับและยอมรับกันทั่วโลกดังนั้นประเทศไทยจะเกิดสัมพันธภาพกับชุมชนโลกอย่างทัดเทียมบนพื้นฐานของ ความมีศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมกันที่ยั่งยืนอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งขีดความสามารถในการแข่งขันหรือการร่วมมือกับประชาคมโลกได้เป็นอย่างดีต่อเมื่อเราได้ยกระดับมาตรฐานทางการศึกษาหรือปรับเปลี่ยนกระบวนการทางการศึกษาให้สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในฐานะที่เป็นพลเรือนและเป็นพลโลกให้มีสมรรถนะและเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ มีสมรรถนะในการแข่งขันที่มีคุณภาพสูงซึ่งผู้รู้จักเลือกที่จะรับกระแสของวัฒนธรรมต่างชาติมีความเท่าทันและทัดเทียมสากลโลกควบคู่ความเป็นไทยอีกทั้งการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เท่าทันต่อสภาวะการณ์โลก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งหวังที่จะยกระดับ การศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและจัดการศึกษาได้

อย่างทั่วถึงอย่างมีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : ก) กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษาในรอบสองคือคนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพโดยเริ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษารอบสองตั้งแต่ปีพ.ศ. 2552 - 2561 โดยมุ่งเน้น 3 เรื่องหลักเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมคือเรื่องคุณภาพเป็นการสร้างคุณภาพใหม่ให้เกิดขึ้นในด้านต่างๆ ได้แก่ 1) คุณภาพครู 2) คุณภาพแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบ และ 3) คุณภาพของสถานศึกษาควรมีแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุดอุทยานประวัติศาสตร์อุทยานวิทยาศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดนโยบายการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองขอให้ทุกส่วนราชการให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพโอกาสและการมีส่วนร่วมทางการศึกษาและร่วมขับเคลื่อนโดยพร้อมเพรียงกัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553) และกฎเกณฑ์สำคัญในการแข่งขันในเวทีโลก คือ คุณภาพและสมรรถภาพของคนไทยทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนา เด็กไทยให้มีความพร้อมด้านทักษะภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษและองค์ความรู้ด้านต่างๆ ที่โรงเรียนมาตรฐานสากล กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ อย่างไรก็ตามปัจจุบันยังไม่พบคุณภาพ ประสิทธิภาพที่เกิดกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลผลิตจากสถานศึกษายังมีคุณภาพไม่ไปไปตามความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและการพัฒนาประเทศ

ปี พ.ศ. 2553 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินโครงการสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อยกระดับโรงเรียนให้มีการจัดการเรียนการสอนและการบริหารระบบคุณภาพมุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สามารถเทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากลผู้เรียนมีศักยภาพเพียงพอในการเป็นพลโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552: 61)

โรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นนวัตกรรมจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับการจัด

การศึกษาและได้เริ่มประกาศใช้ในโรงเรียนนำร่องในปีการศึกษา 2553 เพื่อจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากลเพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพ และความสามารถแข่งขันทัดเทียมกับผู้เรียนของนานาชาติและเป็นการรองรับการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาโดย สมศ. โรงเรียนมาตรฐานสากลมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลกเป็นโรงเรียนในโครงการที่จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากลโดยมีความมุ่งหวังให้นักเรียนมีศักยภาพเป็นพลโลกมีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 - 2555 วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก เป็นเลิศวิชาการสื่อสาร 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก 2) ยกย่องการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และ 3) ยกย่องการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ทั้งนี้การดำเนินการพัฒนาและยกระดับโรงเรียนมาตรฐานสากลจะมุ่งพัฒนา 5 ด้าน คือ 1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล 2) พัฒนาการเรียนสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษภายในปี พ.ศ.2555 3) พัฒนาครูผู้สอนในสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ 2 และครูผู้สอนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์เพื่อใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอน 4) พัฒนาผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 5) พัฒนาระบบการบริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์โรงเรียนมาตรฐานสากลการบริหารจัดการระบบคุณภาพรวมถึงเน้นการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World – Class Standard) และยังบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management)

จากการศึกษาจากงานวิจัย พบว่า สาเหตุที่ผู้บริหารโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าตนเองเป็น

บุคคลสำคัญ ในการกำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงานด้านต่างๆ ของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารจึงไม่ให้ความสำคัญและไม่ให้การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเกรงว่าจะเข้ามาวุ่นวายในการบริหารงาน และรู้ความลับบางอย่างที่ไม่อยากเปิดเผยแก่คนทั่วไป และเป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่ตนเองและบุคลากรในโรงเรียนซึ่งปกติมีงานมากอยู่แล้วและที่สำคัญผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้ความสามารถในการดำเนินการให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในโรงเรียนผู้บริหารและครูผู้สอนไม่ได้เห็นความสำคัญของระบบการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งแท้จริงแล้วสามารถใช้เป็นกลยุทธ์และแนวทางในการที่จะกระตุ้นให้องค์กรชุมชนทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษาในชุมชนของตนเองซึ่งจะส่งผลดีต่อการบริหารการจัดการศึกษาการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมประกอบหลักสูตร ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและส่งผลถึงการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาและการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย และจากวัตถุประสงค์โครงการยกระดับคุณภาพการมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่ว่าเพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษาที่จัดการมัธยมศึกษา และส่งเสริมให้สถานศึกษาที่มีความพร้อมได้พัฒนาสู่มาตรฐานสากลและเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและผู้สำเร็จมัธยมศึกษาให้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามหลักสูตรมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเองในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาและมีพื้นฐานในการประกอบอาชีพจึงทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาควรศึกษาแนวทางการบริหารจัดการที่จะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์นี้ ซึ่งจากความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้นหากโรงเรียนมัศึกษามีเครื่องมือในการบริหารจัดการเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล

ก็จะส่งผลให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์โครงการยกระดับคุณภาพการมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มากยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์สำหรับนักเรียน ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อให้โรงเรียนนำแนวทางไปประยุกต์ใช้โดยเทียบเคียงให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
3. เพื่อประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

ตอนที่ 1 ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34-42 (จังหวัดภาคเหนือ 17 จังหวัด) จำนวน 67 โรงเรียน รวมจำนวนกลุ่มประชากรทั้งสิ้น 469 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และ

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 213 คน จากการสุ่มโดยใช้ตารางเครชีและมอแกน

ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ การมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 7 ด้าน คือการนำองค์การ (Leadership and Management) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) การมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน (Student Quality) การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (Measurement Analysis and Knowledge Management) การมุ่งเน้นบุคลากร (Personnel quality) การจัดการกระบวนการ (Process Management) ผลลัพธ์ (Results)

ตอนที่ 2 ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ กลุ่มบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่พัฒนาอย่างเข้มข้น (Intensive School) หรือโรงเรียนต้นแบบการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล รุ่นที่ 1 จำนวน 16 คน และ 2) นักวิชาการที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ และมีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบรูปแบบการมีส่วนร่วมของกลุ่มบุคคลในบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ตอนที่ 3 ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34-42 (จังหวัดภาคเหนือ 17 จังหวัด) จำนวน 67 โรงเรียนรวมจำนวนกลุ่มประชากรทั้งสิ้น 469 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 213 คน จากการสุ่มโดยใช้ตารางเครชีและมอแกน

ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ ความเป็นไปได้ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ และปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการปรับใช้ ของรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34-42 (จังหวัดภาคเหนือ 17 จังหวัด) จำนวน 67 โรงเรียนรวมจำนวนกลุ่มประชากรทั้งสิ้น 469 คน

กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัยโดยใช้ตารางของเครชี; และ มอริแกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 213 คน จาก 469 คน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34-42 (จังหวัดในภาคเหนือ 17 จังหวัด) จำนวน 67 โรงเรียน เลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยแต่ละโรงเรียนได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลดังนี้ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการ 1 คน ครูที่เป็นหัวหน้าฝ่าย/หัวหน้างาน/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 คน ซึ่งประกอบด้วยประธานคณะกรรมการสถานศึกษาผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ โดยจัดส่งแบบสอบถามพร้อมสออดของเปล่าติดแสตมป์ และเจ้าหน้าที่ผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับคืน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารที่เป็นแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารจัดการงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เนื้อหาให้ได้กรอบแนวคิดของการวิจัยการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐาน สากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐาน สากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จากกรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาในเอกสาร แล้วนำเสนอให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปทดลองใช้ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยการคำนวณ หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาร์ค (Cronbach, 1984: 124) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

2. เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลและแบบสัมภาษณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชนิดแบบเลือกตอบ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามมาตรวัดแบบลิเกิร์ต (Likert's Scale) (Likert, 1967)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อมูลที่เป็นแบบเลือกตอบ ใช้วิธีการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละส่วนที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตาม

มาตรวัดแบบลิเกิร์ต (Likert's Scale) (Likert, 1967) ใช้หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการของเบสท์ (Best, 1977: 174)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X})
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่พัฒนาอย่างเข้มข้น (Intensive School) หรือโรงเรียนต้นแบบการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล รุ่นที่ 1 จำนวน 16 คน และ 2) นักวิชาการที่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ และมีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์ จำนวน 3 ครั้ง โดยจัดส่งแบบสอบถามพร้อมสออดของเปล่าติดแสตมป์ และเจ้าหน้าที่ผู้วิจัย เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญส่งแบบสอบถามกลับคืน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้วิธีเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เป็นเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามแบบปลายเปิดและปลายปิด เพื่อสอบถามเกี่ยวกับแนวทางหรือรูปแบบการมี

ส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเพื่อกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพ สู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาโดยใช้วิธีเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งประกอบด้วย แบบสอบถามแบบปลายเปิดและปลายปิด เพื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 แบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งเป็นแบบสอบถามให้เติมคำ และข้อความเพื่อใช้สอบถามความคิด และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เหมาะสม ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ การนำองค์การ (Leadership and Management) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) การมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน (Student Quality) การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (Measurement Analysis and Knowledge Management) การมุ่งเน้นบุคลากร (Personnel quality) การจัดการกระบวนการ (Process Management) ผลลัพธ์ (Results)

ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามมาตรวัดแบบลิเกิร์ต (Likert.1967) (Likert's Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามครั้งที่ 1 มาตั้งเป็นข้อความเพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิจารณาอันหา

มติ (Consensus) โดยการเปรียบเทียบคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนกับคำตอบของกลุ่ม โดยคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) ค่ามัธยฐาน (Median) จากแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

2) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

ขั้นตอนที่ 3 เพื่อประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ขั้นตอนประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่มีการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นกลุ่มเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34-42 (จังหวัดภาคเหนือ 17 จังหวัด) จำนวน 67 โรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 213คน เนื่องจากเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล และเป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งจะส่งผลถึงการได้รูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ ในปีการศึกษา 2557 โดยจัดส่งแบบสอบถามพร้อมซองจดหมายปิดผนึก และจำหน่ายซองถึงผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่งแบบสอบถามกลับคืน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบก่อนนำไปใช้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามมาตรวัดแบบลิเกิร์ต (Likert's Scale) (Likert.1967) จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสอดคล้อง ด้านความเหมาะสมด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ แบบประเมินมีความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีของครอนบาร์ค (Cronbach. 1984: 124) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

2. แบบประเมินความสอดคล้องความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในสถานการณ์จริงว่ามีความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์เพียงใดและมีปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะอะไรบ้าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนการประเมินรูปแบบนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสอดคล้องกับความเป็นไปได้ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาโดยผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ตอบแบบสอบถามโดยการจัดส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์และได้ขอรับคืนทางไปรษณีย์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X})

2) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการจัดการกระบวนการ ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมา ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.30$) ด้านการนำองค์การ ($\bar{X} = 4.20$) และด้านการจัดการวิเคราะห์การจัดการความรู้ ($\bar{X} = 4.20$) ส่วนด้านคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 4.09$) และด้านผลลัพธ์ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ ($\bar{X} = 4.07$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบจำนวน 3 รอบ ดังนี้

รอบที่ 1 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันทุกคนเกี่ยวกับ รูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาว่าด้วย 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ กระบวนการมีส่วนร่วม 6 ด้าน คือ 1. การมีส่วนร่วมปรึกษาหารือ 2. การมีส่วนร่วมการวางแผน 3. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ 4. การมีส่วนร่วมการปฏิบัติการ 5. การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล 6. การมีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนาและการบริหารจัดการระบบคุณภาพ 7 ด้าน คือ 1. การนำองค์การ 2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3. การมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน 4. การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5. การมุ่งเน้นบุคลากร 6. การจัดการกระบวนการ 7. ผลลัพธ์

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกัน ร้อยละ 60 ขึ้นไปว่าในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบมีความสอดคล้องกัน

รอบที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบแบบสอบถามปลายปิด 5 ระดับ เกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมบริหารจัดการโรงเรียน ทั้ง 6 ด้าน คือ 1. การมีส่วนร่วมปรึกษาหารือ 2. การมีส่วนร่วมการวางแผน 3. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ 4. การมีส่วนร่วมการปฏิบัติการ 5. การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล 6. การมีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนา พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของรูปแบบสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบของทุกด้าน โดยค่าผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมไม่เกิน 1 และค่าพิสัยควอไทล์น้อยกว่า 1.50

รอบที่ 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามรอบที่ 2 มาวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทบทวนคำตอบแล้วส่งกลับยืนยันมายังผู้วิจัย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมบริหารจัดการโรงเรียน และการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียน ของรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยยืนยันคำตอบเดิม ซึ่งมีความเหมาะสม และสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ โดยค่าผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมไม่เกิน 1 และค่าพิสัยควอไทล์น้อยกว่า 1.50

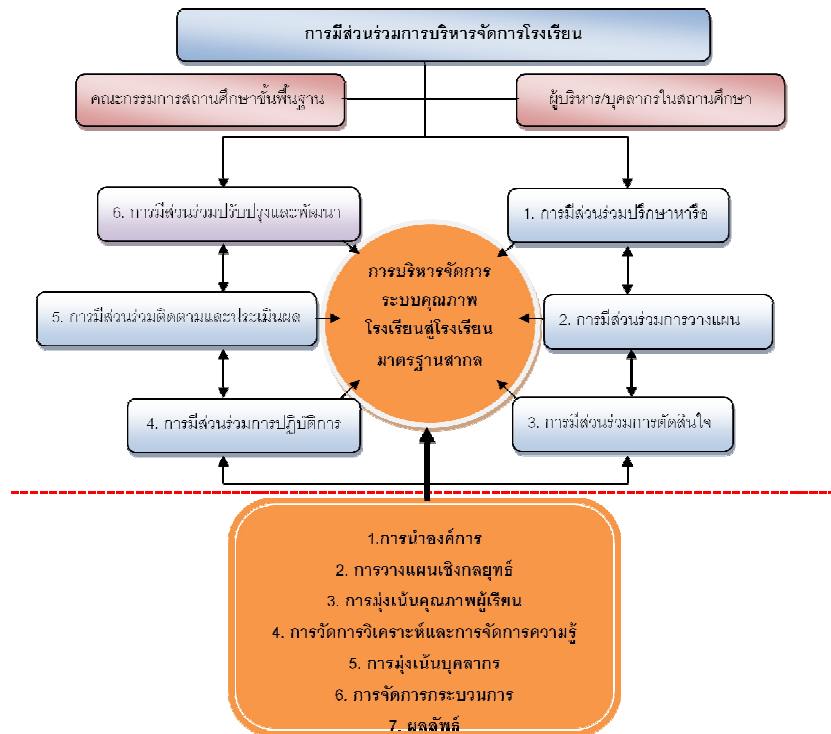
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

การประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาโดยกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ผลการประเมิน ดังนี้

การมีส่วนร่วมบริหารจัดการโรงเรียน ทั้ง 6 ด้าน คือ 1. การมีส่วนร่วมปรึกษาหารือ 2. การมีส่วนร่วมการวางแผน 3. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ 4. การมีส่วนร่วมการปฏิบัติการ 5. การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล 6. การมีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนา พบว่า การประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความ เป็นประโยชน์ ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด การบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ทั้ง 7 ด้าน คือ 1. การนำองค์การ 2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3. การมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน 4. การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5. การมุ่งเน้นบุคลากร 6. การจัดการกระบวนการ 7. ผลลัพธ์ พบว่า การประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และได้นำมาเสนอเป็นรูปแบบ ดังนี้

รูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียน สู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1. การนำองค์การ 2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3. การมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน 4. การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5. การมุ่งเน้นบุคลากร 6. การจัดการกระบวนการ 7. ผลลัพธ์ โดยภาพรวมและรายด้านโดยรวมอยู่ในระดับมากอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมจากชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาก นอกจากนี้ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู การแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นตัวเชื่อมในการขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมสำคัญของทาง

โรงเรียน ซึ่งยังอาจยังไม่มียุทธศาสตร์ของระบบการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างชัดเจน ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคิดว่ามีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอาจไม่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในกรณีเรื่องเร่งด่วน หรือในสถานการณ์ฉุกเฉินได้เพราะจะเสียเวลามากเกินไปและด้วยบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกๆ กระบวนการของการบริหารโรงเรียน จึงทำให้ผลความคิดเห็นอยู่ในระดับมากดังกล่าว ซึ่งตามที่ สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553: 3-6) ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศมีพื้นฐานจากแนวคิดและค่านิยมหลัก 11 ประการดังนี้ คือ 1. การนำที่มีวิสัยทัศน์ร่วม (Visionary Leadership) 2. การศึกษาที่ยึดการเรียนรู้เป็นแกนกลาง (Learning-Centered Education) 3. การเรียนรู้ขององค์กรและบุคคล (Organizational and Personal Learning) 4. การให้คุณค่ากับคณะครูบุคลากร

และผู้มีส่วนร่วม (Valuing Faculty, Staff and Partners) 5. ความคล่องแคล่วกระตือรือร้น (Agility) 6. การมุ่งอนาคต (Focus on The Future) 7. การจัดการเพื่อให้เกิดนวัตกรรม (Managing for Innovation) 8. การบริหารจัดการบนพื้นฐานของข้อมูลจริง (Management by Fact) 9. ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ/สังคมและความเป็นพลเมืองดี (Public/Social Responsibility and Citizenship) 10. การมุ่งเน้นผลลัพธ์และการสร้างคุณค่า (Focus on Result and Creating Value) และ 11. มุมมองเชิงระบบ (System Perspective) และเป็นไปตามองค์ประกอบของระบบบริหารจัดการองค์กรคุณภาพจากแนวคิดและค่านิยมหลัก 11 ประการ เพื่อนำไปสู่ผลการปฏิบัติการที่เป็นเลิศขององค์กร (โรงเรียน) ได้ถูกนำมาผนวกเป็นองค์ประกอบของระบบบริหารคุณภาพ 7 หมวด คือ 1. การนำองค์กร (Leadership and Management) 2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) 3. การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Student Quality) 4. การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis and Knowledge Management) 5. การมุ่งเน้นบุคลากร (Personnel Quality) 6. การจัดการกระบวนการ (Process Management) 7. ผลลัพธ์ (Results) สอดคล้องตามที่ รุ่งรัชชดาพร เวหะชาติ (2548 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานคุณภาพทั้งองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารงานคุณภาพทั้งองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการนำองค์กรและการวางแผนกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับแรก ได้แก่ กระบวนการเรียนรู้เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการกระบวนการเน้นผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมระบบดูแลช่วยเหลือให้ผู้เรียนมีคุณภาพมีความสามารถโดดเด่นด้านทรัพยากรบุคคลและทีมงานมีค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับแรก ได้แก่ แผนการพัฒนาบุคลากรแต่งตั้งคณะกรรมการและมอบอำนาจหน้าที่ให้กับหัวหน้าทีมคุณภาพมีการมอบหมายหน้าที่ชัดเจนตามระเบียบปฏิบัติราชการด้านการวิเคราะห์การประเมินและการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับแรกได้แก่มีโครงสร้างองค์การอย่างเป็นระบบประเมินตามสภาพความต้องการทั้งระบบเพื่อเป็นข้อมูล

พื้นฐานวิเคราะห์สภาพความต้องการและจำเป็นของสถานศึกษาด้านความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง ความพึงพอใจของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สาระของหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพผู้เรียนและท้องถิ่นด้านผลลัพธ์ขององค์กรภารกิจมีค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนสังคมและเคารพในสิทธิของผู้อื่นผู้เรียนคุณธรรม จริยธรรมมีค่านิยมที่พึงประสงค์สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของทุกภาค

2. ผลการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีองค์ประกอบดังนี้ การมีส่วนร่วมบริหารจัดการโรงเรียนกระบวนการมีส่วนร่วม 6 ขั้นตอน คือ 1. การมีส่วนร่วมปรึกษาหารือ 2. การมีส่วนร่วมการวางแผน 3. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ 4. การมีส่วนร่วมการปฏิบัติการ 5. การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล 6. การมีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนา ทั้งนี้จากที่ผู้เชี่ยวชาญได้กำหนดกระบวนการมีส่วนร่วม 6 องค์ประกอบนี้ อาจเนื่องด้วยระบบการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นการที่บุคคล หรือคณะบุคคล เข้ามาช่วยเหลือกัน สนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆ หรือกิจกรรมต่างๆ อาจจะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ หรือกระบวนการบริหาร ประสิทธิภาพขององค์กรขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรนั้น ในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย วิธีการหนึ่งของการรวมพลังความคิดสติปัญญา คือการให้มีส่วนร่วม การให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์กรนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง (Involvement) ในการดำเนินการหรือปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่เป็นผลให้บุคคลนั้นมีความผูกพัน (Commitment) ต่อกิจกรรมและองค์กรในที่สุด และกระบวนการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล 7 ด้าน คือ 1. การนำองค์กร 2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3. การมุ่งเน้นคุณภาพ

ผู้เรียน 4. การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้
 5. การมุ่งเน้นบุคลากร 6. การจัดการกระบวนการ 7. ผลลัพธ์
 ที่เป็นกรอบในการดำเนินงานอยู่แล้ว จึงทำให้ได้ระบบ
 การมีส่วนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อไปสู่ตรงเรียน
 มาตรฐานสากลดังกล่าวได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับ
 ผลการวิจัยของ เตือนใจ รักษาพงศ์ (2551 : 141-144)
 และผลการวิจัยของ ทวี วาจาสิทธิ์. (2555 : 167-169) ซึ่ง
 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากสถานศึกษา
 มีส่วนร่วมและลักษณะการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานที่มี
 ค่าร้อยละมากเป็นอันดับที่ 1 ของทั้ง 6 ด้าน ดังนี้ ร่วม
 การประชุมบางโอกาสเกี่ยวกับการกำหนดแนวทางในการ
 บริการแก่ชุมชน ร่วมการประชุมหารือเกี่ยวข้องกับการ
 ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียนร่วม
 การประชุมวางแผนเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมร่วมกับ
 ชุมชน ด้านศาสนา งานประเพณีต่างๆ พัฒนาท้องถิ่นและ
 ส่งเสริมการกีฬา ร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับ
 การวางแผนการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ
 โรงเรียน ร่วมการประชุมหารือเกี่ยวกับการเชิญบุคลากร
 ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากนอกสถาน
 ศึกษา ร่วมการประชุมบางโอกาสเกี่ยวกับการกำหนดแนวทาง
 ให้บริการแก่ชุมชน ร่วมการประชุมหารือเกี่ยวกับการ
 ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียน ร่วม
 การประชุมวางแผนเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรม
 ร่วมกับชุมชนด้านศาสนา ประเพณีต่างๆ พัฒนาท้องถิ่น
 และส่งเสริมการกีฬา ร่วมการประชุมวางแผนเกี่ยวกับการ
 จัดประชุมคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อให้มีบทบาทในการ
 พัฒนาโรงเรียน ร่วมการประชุมหารือเกี่ยวกับการเชิญ
 บุคลากร เช่น คณะกรรมการร่วมดำเนินการร่วมประชุม
 หารือเกี่ยวกับการกำหนด แผน เป้าหมาย และวิธีการ
 ดำเนินการสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิณณวัตร ปะโคทัง
 (2549 : 112-114) ซึ่งพบว่า มีรูปแบบที่เป็นกระบวนการ
 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ของโรงเรียนดีเด่น จำนวน 4 ประการ คือ การระดมความคิด
 การร่วมวางแผน การร่วมลงมือทำ และการร่วมติดตาม
 ประเมินผล และ อภิชัย นุชเนื่อง (2551) ได้ศึกษารูปแบบ

การมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนของคณะกรรมการสถาน
 ศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบของความพึงพอใจ
 และผลตอบแทน ประกอบด้วย มีความพึงพอใจในผลงาน
 ของโรงเรียน ครู และนักเรียน มีความเชื่อศรัทธาโรงเรียน
 ครู และผู้บริหารโรงเรียน การให้ความสำคัญในการพัฒนา
 นักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่ชุมชน
 ต้องการ การได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ และประกาศ
 เกียรติคุณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี คน
 ในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้ความ
 ร่วมมือเป็นอย่างดี

3. ผลการประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการ
 3.1 ผลการประเมินระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จากการประเมิน
 รูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่โรงเรียน
 มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์
 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากที่ผู้วิจัยได้
 ดำเนินการเพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีความเข้าใจในหลักการ
 รายละเอียดที่ถูกต้องเกี่ยวกับรูปแบบ ว่าเป็นการประเมิน
 เพื่อพัฒนาคุณภาพ นอกจากนั้นรูปแบบความร่วมมือการ
 จัดการโรงเรียนมาตรฐานสากล ยังมีองค์ประกอบที่ใช้ใน
 การประเมินที่ผ่านขั้นตอนจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้
 ความเข้าใจในการจัดการ โรงเรียนมาตรฐานสากล และ
 ใช้ผู้วิจัยทำการประเมินองค์ประกอบตามค่าน้ำหนัก
 ความเหมาะสมแตกต่างกันไป รวมทั้งใช้วิธีการและ
 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมในแต่ละ
 องค์ประกอบ ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือในการประเมิน
 และ อนุสรณ์ สุขสม (2553) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในการ
 วางแผนจะต้องเน้นการมีส่วนร่วมในการวางแผน การ
 แต่งตั้งคณะดำเนินการหรือกลุ่มบุคคลเพื่อรับผิดชอบใน
 การวางแผนการดำเนินการและการประเมินผล มีการ
 ประชุมวางแผนและกำหนดทรัพยากรที่ต้องการเพื่อ
 สนับสนุนการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ
 งานวิจัยของ มีแกน (Meegan. 1986) ได้วิจัยการมีส่วนร่วม

ร่วมในการวางแผนและคุณภาพของโรงเรียนคาทอลิก ในรัฐวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเพิ่มขึ้นตอนของการมีส่วนร่วมในการวางแผน และแนวคิดของบุคลากรเกี่ยวกับคุณภาพของโรงเรียน พบว่า การวางแผนและคุณภาพของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กัน องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับการวางแผน คือ หลักสูตรและครูใหญ่ มีทัศนะเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของโรงเรียนในแง่บวกมากกว่าครูทั่วไป

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยรูปแบบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้ การบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ทั้ง 7 ด้าน และการมีส่วนร่วมบริหารจัดการโรงเรียน 6 ด้าน สามารถนำเป็นแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลอย่างครอบคลุม

2. เป็นแนวทางการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยมีกิจกรรมและเน้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้ามา มีบทบาทบริหารจัดการโรงเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากลในรูปแบบต่างๆ การคิดค้นแผนการร่วมมือ โครงการนำร่อง หรือกลไกการประสานไปยังหน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3. สถานศึกษาควรศึกษารูปแบบการดำเนินการให้เข้าใจ โดยเฉพาะขั้นตอนการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นกระบวนการที่สามารถปฏิบัติได้เป็นรูปธรรม และควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาพ.ศ. 2550. (2550, 16 พฤษภาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 124 ตอนที่ 24 กหน้า 29-36.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **คู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์โรงเรียนมาตรฐานสากล**. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- จิณณวัตร ประโคทัง. (2549). **รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนดีเด่นโรงเรียนกันทรารมณณ์จังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์กศ.ด. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐกร สุขสม. (2553). **รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เดือนใจ รักษาพงศ์. (2551). **การพัฒนาารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทวี วาจาสิทธิ์. (2555). **การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในโรงเรียนขนาดเล็ก**. ปริญญาโท กศ.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รุ่งรัชชดาพร เวหะชาติ. (2548). **การพัฒนาารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์กศ.ด.ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2553). **คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2553). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- อภิชัย นุชเนื่อง. (2551). **รูปแบบการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Meegan, Elizabeth A. (1986). **Participation in planning and the quality of catholic elementary schools in milwaukee**. Dissertation Abstracts International. 47(4): 113.